

ATITUDINEA LUI MIHAIL KOGĂLNICEANU, A UNOR AUTORI-
TĂȚI ROMÎNEȘTI DIN PORTURILE DUNĂRENE ȘI A MASELOR
POPULARE ÎN TIMPUL TREGERII CETEI LUI HRISTO BOTEV

(27 APRILIE — 15 IUNIE 1876)

Constantin N. Velichi

În introducerea unei conferințe ținută acum cițiva ani la Institutul de Istorie al Academiei R.P.R., prof. D. Kosev, membru corespondent al Academiei bulgare și directorul Institutului de Istorie de la Sofia, apreciind critic istoriografia burgheză bulgară spunea textual: «Istoricii burghezi au trecut sub tăcere sau au denaturat faptele și evenimentele istorice, care contribuiau la întărirea prieteniei bulgaro-ruse și de asemenea și la prietenia dintre poporul bulgar și celelalte popoare. Așa, de exemplu, se știe că revoluționarii bulgari au luptat și au pregătit eliberarea națională a patriei lor pe pământ romînesc, că între ei și cercurile progresiste romînești a existat o strînsă și frățească colaborare. Poporul bulgar n-a uitat și nu va uita niciodată ospitalitatea pe care poporul romîn a dat-o revoluționarilor bulgari pentru eliberarea națională, revoluționarilor democrați ca G. S. Rakovski, V. Levski, Hristo Botev, L. Karavelov și sute ca ei, care au petrecut mulți ani în România și au pregătit de aci eliberarea Bulgariei de sub jug străin. Dar istoricii burghezi și oamenii politici bulgari n-au dat atenția necesară acestei ospitalități și nici participării luptătorilor romîni din mișcarea de eliberare națională a Bulgariei, deoarece burghezia bulgară nu dorea prietenia dintre poporul romîn și bulgar, ci sădirea concepțiilor șovine, megalobulgare în masele populare din Bulgaria ».

Într-adevăr, istoriografia burgheză bulgară — cu mici excepții — studiind această problemă s-a oprit mai ales asupra faptelor, fără a insista asupra colaborării însăși a celor două popoare vecine.

În ceea ce privește istoriografia burgheză romînească, se poate spune același lucru. Cercetările făcute în această privință au fost și mai sporadice și rezultatele lor n-au putut duce la tragerea unor concluzii mai adînci în privința legăturilor pe care le-au avut pe pămîntul țării noastre acești revoluționari bulgari. O activitate științifică cu totul excepțională a depus în această direcție acad. P. Constantinescu-Iași, care se ocupă de peste 50 de ani de studierea relațiilor romîno-bulgare de-a lungul veacurilor, fiind în această privință un adevărat deschizător de drumuri¹. Studiul său «Liberalii romîni și vechii

¹ Vezi bibliografia lucrărilor sale în cartea sa *Studii istorice romîno-bulgare*, București, 1956, prefață (pp. 3—7).